

Motion till riksdagen 2008/09:N261

**av Ann-Kristine Johansson och Helén Pettersson i
Umeå (s)**

Kvinnligt företagande på landsbygden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kvinnligt företagande på landsbygden.

Motivering

Bilden av företagaren som en man inom industrin lever fortfarande kvar. Men verklighetens företagare är också kvinnor som ofta verkar inom service och i tjänsteproduktion. Det visar inte minst Glesbygdsvverkets rapport "Kvinnors företagande i gles- och landsbygder".

Kvinnligt företagande ges inte samma självklara positiva omdömen som manligt företagande. Det är märkligt eftersom företag som drivs av kvinnor inte sällan är helt centrala för de orter där de är lokaliserade. En ort som förlorar sin affär eller sin damfrisörska blir mindre attraktiv som bostadsort.

Det gäller nu att gå från ord till handling. För att fler företag ska startas och befintliga företag utvecklas krävs bland annat följande.

Rådgivningsfunktionen behöver förbättras och kvalitetssäkras och bli mer fokuserad på jämställdhet. Erfarenheter visar att kvinnor i högre grad än män är intresserade av och söker sig till företagsrådgivning. Kvinnor efterfrågar i regel en processororienterad och en stadigvarande coachande rådgivning.

Kunskapen om ekonomiska föreningar måste öka bland samhällets alla aktörer. Olika studier visar att kvinnor oftare väljer företagsformen ekonomisk förening. Motivet är bland annat att tillsammans är man starkare, man delar på problem och glädjeämnen.

Regelverket behöver anpassas efter de allra minsta företagen. Denna företagsgrupp är proportionellt sett vanligare i gles- och landsbygd, och kostnader och administrativ börda kan vara mer betungande för denna grupp.

Fel! Okänt namn på

Det är också viktigt att se över trygghetssystemen inte minst utifrån att kombinationen anställning–företagande är förhållandevis vanligare bland kvinnor och i gles- och landsbygd.

Det behövs utbildningsinsatser med lokalt anpassade utbildningar och fortsatta satsningar på nätverk, mentorskap och kontakter mellan nya och befintliga företagare. Studier visar att kontakter mellan företagare är ett produktivt sätt att främja företagandet men också att nätverk och kontaktvägar inte alltid uppstår av sig själva eller åtminstone inte i önskvärd omfattning. I glesbygd med långa fysiska avstånd mellan företagarna kan en sådan stimulans vara av särskilt stor betydelse.

Möjligheter till stöd för konkreta utbildningsinsatser inom företagen bör införas.

Det behövs riktade insatser och coachning inom strategiska branscher som utpekats som särskilt gynnsamma för kvinnors företagande. Det gäller till exempel besöksnäringen, de nya gröna näringarna samt vård och omsorg.

Ett sätt att kombinera starta-eget-stödet med kontaktvägar mellan nya och etablerade företagare kan vara att koppla stödet (frivilligt eller obligatoriskt) till coachningsinsatser av personer med god företagarerfarenhet. Ett konkret exempel kan vara det system som Kreditgarantiföreningen i Värmland använder vid beviljade ärenden.

Se över regelverket för stöd vid start av näringsverksamhet (starta-eget-stödet). Ersättningsperiodernas längd har sänkts kraftigt de senaste åren samtidigt som det är stora skillnader mellan kommunerna. Det riskerar att höja trösklarna till nyföretagande, i synnerhet för de minsta företagen i glesbygd.

Skapa möjligheter att förändra ideella arbetsinsatser till ett ekonomiskt värde för de minsta företagen.

Öka samarbetet mellan s.k. främjaraktörer från såväl offentlig som privat sektor inklusive den sociala ekonomin. Goda erfarenheter finns av samarbete mellan flera aktörer i främjandeprojekt, t.ex. Almi, kommunen, AF, Coompanion, LRF och företagargrupper.

Stimulera till samverkan mellan olika företagsformer. Där ett aktiebolag kan utnyttja sitt ägarkapital kan ett kooperativt företag på motsvarande sätt nyttja medlemmarnas arbete och engagemang. Utnyttja de kooperativa företagens erfarenheter av att bryta mönstret av manlig dominans. I de kooperativa företagen finns relativt sett många kvinnor både i rollen som delägare, styrelseledamot och anställd. Landsbygdens vaktmästeri är ett projekt i Värmland som handlar om att lösa bygdens servicefrågor via ett kooperativt företagande. Det kan handla om snöröjning, tillgång till bensin och livsmedel, transporter, vaktmästeri och hushållsnära tjänster som ett bykooperativ löser tillsammans via en gemensam anställd. Som komplement köps också tjänster av andra lokala företagare.

Denna erfarenhet av ett mer könsblandat entreprenörskap på landsbygden stöds också av forskning som behandlar kvinnors organisering på landsbygden.

För att möta efterfrågan på stöd och hjälp behöver resurscentra få fortsatt stöd. Den verksamheten är fortfarande en viktig bas för rådgivare i små glesbygdskommuner. Erfarenheten visar att ofta har de kommunerna små ekono-

Fel! Okänt namn på

miska resurser och saknar övergripande strategier för hur kvinnors respektive mäns företagande kan stimuleras ur ett jämställdhets- och tillväxtperspektiv.

Med bland andra dessa förslag och idéer bör regeringen ta initiativ för att utforma en mer aktiv politik för kvinnligt företagande på landsbygden.

Stockholm den 29 september 2008

Ann-Kristine Johansson (s)

Helén Pettersson i Umeå (s)